

Despre excursiuni în genere cu uă dare de seamă asupra excursiunii făcute de către Societatea politecnică la Iași în ziua de 10/22 Octombrie 1893

Proverbul latinesc, «teoria fără practică e ca și uă roată fără osie» se adevărește pe deplin în ziua de azi.

Științele experimentale n'au putut propăși în de ajuns de cât atunci când cu prisosință s'a început a se lucra prin laboratorii și Cabinete. Științele tehnice n'au pus basă pe teorie de cât atunci când au fost adevărite prin practică, și de multe ori practica a precedat teoria și i-a pricinuit existența. Pedagogia însăși a vădut, că mai multe foloase s'ar trage, dacă pe elev l'ai pune în contact cu acea, despre care îi explici, și ast-fel a introdus încă prin scolile elementare metoada intuitivă și reprezentațiunile plastice. Cu toți scim cât de stângaci este un inginer la începutul carierei sale ori și cât de bun teoretic ar fi fost în școală.

Unui bun teoretic îi trebuia deci și o bună practică pentru a putea fi stăpân pe materia ce a învățat-o. Atunci va ști să tragă din ea foloase, să uă întrebuințeze la timp, să-i lărgiască horizonțul etc.

Sfera activității noastre însă este atât de întinsă, cerințele atât de variate în cât uă vieță atât de scurtă, ca a omului de azi nu e în stare să cuprindă toate mijloacele pentru satisfacerea dorințelor noastre. Trebuie deci să ne mulțumim a fi stăpâni numai pe uă mică parte din activitatea omenească, iar din celelalte să cunoaștem câte-ceva, fără însă de a pătrunde sâmburile lor central.

Unul din mijloacele, care celui stăpân într-o materie îi lărgesc cunoștințele, iar celorlalte le înlesnesc cunoașterea sunt și *excursiunile*.

Țările civilizate au recunoscut aceasta și a introdus excursiunea în toate treptele de cultură. Dese ori în timp de vară se ved grupuri, fiă de elevi, cari cu gentele sub subțioară merg prin anumite locuri pentru a face colecțiuni de petre ori plante sau societăți de oameni de știință, geologi, arhitecți, inginerii etc., căutând să pătrundă misterile naturei vizitând frumoasele localități și mărețele construcțiuni. Cu chipul acesta să satisfacă nu numai dorința de a ști dar se dobândește uă nespusă mulțumire sufletească vedându-te înconjurat de atâția colegi de brasă unii tineri la începutul carierei lor, alții cărunțiți de multe experiențe căpătate în grelele lucrări, ce le au executat: dar cu toți veseli și prietenoși căutând să se ntrețină unii cu alții prin tot felul de istorisiri vechi și noi cimentându-se ast-fel legătură de colegialitate.

În Elveția patria pedagogului *Pestalozzi* excursiunile sa fac pe uă scară întinsă, datorită pozițiunilor pitoresci ale localităților, cât și marelor construcțiuni ce se execută. Profesorii mai ales caută a explica studenților felurile teorii în fața lucrului, despre care tratează. Pare-că-l ved pe cunoscutul geolog profesorul Dr. A. Heim conducând dis de dimineață pe elevi să spre țelul hotărât de cu seară. Naveam cu noi alta de cât sacul cu colecțiuni de petre în spate, ciocanul într-o mână iar în cea-l-altă bețul de urcat munți neprețuit tovarăș al aceluia ce dorește să-și satisfacă curiozitatea ca dintr-o înălțime însemnată să privească încântătoarea vale și haina ei pestriță. Ast-fel urcam veseli înfruntând ori-ce pericol străbătând adâncile prăpăstii și câte uă dată ne vedeam în fața unui măreț ținut de gheață pătruns de uă boltă cristalină în care văjia un spumos riu, ce năvrind să știă de nimica mergea în fuga mare să dea de scire vâlenilor de existența născătorului său.

Ce poate fi mai instructiv și interesat, de cât aflându-te pe ghețar să-ți audă explicându-ți teoria formațiunii Ghețarilor.

Și ast-fel în fie care an se fac aceste excursiuni atât de instructive nu numai elevilor, ci și oamenilor formați.

Stratificațiunea terenurilor, carierele, corecțiunile riurilor, ca

nalurile, podurile, drumurile de fer executate sau în curs de executare sunt mereu vizitate de societăți tehnice.

Prin excursiune se deprinde cine-va a-și cunoaște țera, a trage foloase din vizitarea marelor construcțiuni, a cunoaște materiile de construcțiune ale țetei, etc.

Societatea noastră polytecnică a prevădut aceste foloase și a introdus în statutele sale facerea de excursiuni. Cu cât ele mai dese vor fi și de mai mulți împărțite, cu atât și foloasele vor fi mai reale. Nu trebuie a ne arăta nepăsători, ci să punem mai mult interes, când e vorba de cunoașterea localităților țerei și ale ei interesante construcții; căci în pozițiuni pitoresci suntem și noi bogați, iar lucrări însemnate nu ne lipsesc. N'avem de cât să tragem o ochire asupra marilor lucrări, ce sunt în curs de executare: podul peste Dunăre, gara Centrală, portul Constanța, etc., și multă vreme nu va trece, când și noi vom ajunge să străpungem Carpații, cum s'a străpuns Gothardul, când pe înclinată și încântătoarea vale a Oltului va șerpui balaurul nutrit cu foc cum șerpuesce pe valea Reussului.

Să căutăm deci din răspuțeri a ne pune în contact cu lucrările ce se execută, să le vizităm cât mai des și cu interes, ca ast-fel să putem trage foloasele dorite

Aceste spuse vin acumde a face o dare de seamă sumară asupra recente excursiuni făcute de societatea polytecnică la Iași: aceasta produsă de momentana impresiune, lăsând descrierea detaliată a lucrărilor să o facă persoanele, ce le-au executat.

În general vorbind de și excursiunea a fost prapit alcătuită, scurtul timp împărțit cu compasul, totuși membrii partași au rămas pe deplin mulțumiți. Puntele din program fură întocmai îndeplinite. Așa la 10/22 Octombrie, 9 seara plecarăm cu acceleratul și în dori de ziua ne am trețit la Vaslui. De aci am urmărit cu atențiune frumoasa linie, ce duce la Iași. Cale ferată de construcție grea, căci terenurile mlăștinoase dintre Vaslui și Buhăesci și cele fugitive între Grajduri și Ciurea a dat inginerilor mult de gândit și multă trudă la executare. Ajunși în Iași la 8½ ore dimineața am fost primiți la gară cu salutări colegiale de către camarazii noștri leșeni și de către cei din nordul Moldovei veniți într-o întâmpinare noastră. Aci luarăm împreună cafeaua, și apoi în corpore ne-am îndrumat către Mitropolie. Construcția măreață a cărei început de ținut datează din timpurile mitropolitului Veniamin Costache, iar terminarea avu loc în anul 1887. Bogata împodobire din lăuntru armoniosul Chor, evlavioasele cântări bisericesti te face să-ți amintesci înțelesul vorbelor spuse de Goethe la vizitarea monastirei Einsiedeln, că: ori-cât de ateu ai fi, devii credincios, vedându-te într'un asemenea locaș dumnezeesc. Încă nu se ștersese din creerii noștri impresiunea întipărită de această frumoasă ținut, când iată-ne în fața bisericii Trei-Ierarhi *giuvaerul Iașilor*. În stil bizantin ținută sub pacinica domnie a lui Vasile Lupul în anul 1639. Azi în curs de restaurare. În dreptul acestei biserici se găsește făcut în piatră Chipul gânditor al lui Gh. Asaki. Noi inginerii am trecut pe lângă statuia fără a ne aduce aminte, că această măreață figură din fundul Moldovei fu inginer încă la anul 1804 și el adânc cunoscător în multe, timp îndelungat și-a frământat mintea arătând de dorul înființării unei școli românesce de ingineri. Nu fără răsplată i-a rămas truda, căci la anul 1813 sub domnia lui Calimach Vodă, puse temelie unei asemenea școli și după cinci ani de muncă grea eșiră la anul 1818 un număr de 32 români cu titlul de ingineri, cari cu prisosință, s'a putut întrebuința la lucrările, ce pe acea vreme se făceau în țeară.

De la biserica Trei-Ierarchi luarăm drumul către noua construcție a palatului universității. Clădire înpunătoare, destinată pentru facultățile de drept, litere și științe cu laboratoriile respective. Nici din roș nu e încă gata. De pe schelele rândului al doilea se răsfață vederea pitorească panoramă a bătrânului Municipium Iasiorum. Pe frumoasele dealuri acoperite de vii și livezi sunt înșirate vechile mănăstiri Galata, Cetățuia, Frumoasa etc., martorii veacurilor de de mult, cari par a ne vorbi de patriarhala vieță petrecută în ele. De aci ne-am îndreptat voioși către restaurant și după ce reînnoirăm forțele pierdute prin atâta mers, am plecat cu trenul să vizităm fabrica de Cărămida de la Ciurea, întemeiată de serviciul lucrărilor noi al Direcției generale C. F. R. pentru trebuințele sale și mai cu seama pentru producerea Cărămizilor necesare liniei *Dorohoi-Iași*. Această fabrică situată în fața stației Ciurea, e încununată de *terenuri argiloase*, a căror compozițiune făcută în laboratorul de chemiă al naturei, e atât de bine proporționată în cât nu este nevoie de nici un amestec artificial pentru producerea pastei, propriă fabricațiunei unei bune Cărămizi. Luminată cu electricitate, conține cele mai bune unelte de fabricare, ce tehnica cărămidăriei a produs până acum. Coacerea se face în cuptoare Hoffmann.

După visitarea amănunțită a fabricii ne-am preumblat puțin prin pepiniera Ciurea formată tot de Direcția generală C. F. R. pentru plantarea liniilor Vaslui-Iași, Iași-Dorohoi etc. și apoi ne-am îndreptat către tunelul Bârnova, care forma centrul de greutate al excursiunei noastre. Aci se vede cum inginerul s'a luptat cu forțele naturei și ele de și capitulate, pare, că din nou vor să se răsboiască. Aci se vede, ce devine *milimetrul* rătăcit de birocraatul inginer prin socotelile sale și pentru a cărei găsim, ceasuri întregi își bate capul. S'a urmărit pas cu pas deslușitele explicațiuni făcute de d. inginer inspector M. Râmniceanu, asu-

pra greutăților, ce s'au întâmpinat la construcția tunelului, cum ele s'au covârșit și cum s'ar remedia relele, care din când în când se ivesc pe ici colea. Aceste explicațiuni făcute în timp de o oră, dar la fața locului, ni-a folosit mai mult de cât, dacă am fi cetit zile întregi asupra acestei lucrări.

După visitarea frumoaselor consolidări ale tăeturilor aflate la capetele tunelului și de-a lungul liniei, ni-am înturnat la Iași pe deplin mulțumiți de cele vădute. Aci ni s'a servit pe la ora 6 o bogată masă, care dură până aproape de ceasul 8. Seria tuasturilor a fost începută de venerabilul președinte al Societății polytechnice, d. inginer șef A. Gafencu, ridicând primul tuast în onoarea d-lui Ministru al instrucțiunei publice, care avu bună-tatea a delega pe d. Architect Mandrea să ne călăuzească la visitarea construcțiunilor făcute sub acest Onor. Minister.

D. Vice-președinte C. Guran închină în sănătatea d-lui inginer-inspector M. Râmniceanu, care mulțumind d-lui Guran spune, că dacă lucrările liniei Vaslui-Iași au reușit, meritul este în mare parte al inginerilor, cari au luat parte la construcția. Indelungatele aplause, ce au urmat toastul d-lui inspector Râmniceanu, au vădit adâncile simpatii, de cari D-sa se bucură în sinul Societății.

Seria tuastelor s'a încheiat de simpaticul inginer G. Caracostea, care ne recită câte-va fabule de mult înțeles. Și așa înveseliți am plecat în corpore la gară pentru a lua drumul fie-care către căminul său, poate mănâni numai de scurta durată a acestei excursiuni; căci multe erau încă de vădute în acest oraș, care lungă vreme a fost Capitală de țară.

E. Bogdan Lazarovici

Inginer

Bucuresci în 14 Octombrie 1893.